

Daniel Kitabı - Əlli Nömrə

Daniel 8-in Peyğəmbərlik Sirlərinin Açılması: Palmoninin Vəhyi

Jeff Pippenger

2024-01-14

Daniel kitabının səkkizinci fəslində Danielə Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin padşahlıqları barədə bir görüntü verilir və bundan sonra o, sual və cavab şəklində təqdim olunan səmavi bir dialoqu eşidir.

Sonra bir müqəddəsin danışdığını eşitdim; və başqa bir müqəddəs danışan həmin müəyyən müqəddəsə dedi: “Gündəlik qurban, viranəlik törədən günah və həm müqəddəs məkanın, həm də qoşunun tapdalanmağa verilməsi barəsində olan görüntü nə vaxta qədər davam edəcək?” O mənə dedi: “İki min üç yüz günə qədər; sonra müqəddəs məkan təmizlənəcək.” Daniel 8:13, 14

İlk on iki ayə görüntünü təsvir edir, on üçüncü və on dördüncü ayələr isə başqa bir görüntünü müəyyən edir. “Aradan götürmək” kimi tərcümə olunan iki müxtəlif ıvrit sözündə və “müqəddəs məkan” kimi tərcümə olunan iki müxtəlif ıvrit sözündə olduğu kimi, Danielin səkkizinci fəslində həmçinin hər ikisi “görüntü” kimi tərcümə olunan iki müxtəlif ıvrit sözü də vardır.

“Götürülmək” kimi tərcümə olunan iki sözə gəlinə, Adventizmin ilahiyyatçıları iddia edirlər ki, bu sözlərin hər ikisi “aradan qaldırmaq” mənasında başa düşülməlidir. “Müqəddəs məkan” kimi tərcümə olunan iki sözə gəlinə, Adventizmin ilahiyyatçıları iddia edirlər ki, bu sözlərin hər ikisi “Allahın müqəddəs məkanı” kimi başa düşülməlidir; “görmə” kimi tərcümə olunan iki sözə gəlinə isə, Adventizmin ilahiyyatçıları bir daha bu iki söz arasındakı fərqləri ört-basdır edirlər. Bu fərq Daniel üçün kifayət qədər mühüm idi; o qədər ki, o, qəsdən bir-birindən çox fərqli iki ıvrit sözü işlətməmişdir; buna görə də biz bu fərqi müəyyən etməli və qoruyub saxlamalıyıq. On üçüncü ayədəki “görmə” sözü ıvritcə “chazon” sözüdür və yuxu, vəhy və ya ilahi xəbər—yəni bir görmə deməkdir.

“Görmə” sözü Daniel kitabının səkkizinci fəslində on dəfə keçir, lakin o, iki müxtəlif ıvrit sözünü ifadə edir. On üçüncü ayədə yer alan “çazon” sözü birinci ayədə də, sonra ikinci ayədə iki dəfə, əlbəttə, on üçüncü ayədə, həmçinin on beşinci, on yeddinci və iyirmi altıncı ayələrdə bir dəfə işlədilir. Daniel kitabının səkkizinci fəslində “görmə” sözünün keçdiyi on haldan yeddisində bu söz “çazon”dur və sadəcə “bir görmə” mənasını verir.

Danielin səkkizinci fəslində “görmə” sözünün qalan üç dəfə işlədildiyi yerlərdə bu, “mənzərə” və ya “zəhəri görünüş” mənasını verən ıvritcə “mareh” sözüdür. Səkkizinci fəsildə ıvritcə “mareh” sözü bir dəfə də “görmə” kimi deyil, “zəhəri görünüş” kimi tərcümə edilmişdir; beləliklə, bu sözün mənası daha dəqiq müəyyənləşdirilmiş olur. Daniel mənaca bir-birinə bu qədər yaxın olan, hətta tərcüməçilərin eyni söz kimi qəbul etdikləri iki müxtəlif ıvrit sözündən nə üçün istifadə etdi? Bunun əhəmiyyəti varmı?

“Allahın kəlamındakı hər bir prinsipin öz yeri, hər bir faktın isə öz əhəmiyyəti vardır. Və tam quruluş, həm planında, həm də icrasında, Öz Müəllifinə şəhadət edir. Belə bir quruluşu Sonsuz Olandan başqa heç bir zəka nə düşünə, nə də yarada bilərdi.” Education, 123.

İkinci sualın cavabı Bəlidir; həqiqətən də Danielin bu fərqi nə üçün qoyduğunun əhəmiyyəti vardır; buna görə də Danielin bu fərqi nə üçün qoyduğunu soruşan birinci sualı anlamağa çalışmaq peyğəmbərlik tələbəsinin məsuliyyətinə çevrilir. Onun “müqəddəs məkan” kimi tərcümə olunan söz və “götürüb aparmaq” kimi tərcümə olunan söz barədə etdiyi fərqləndirmələrin əbədi nəticələri vardırırsa, onda nə üçün kimsə “görüntü” kimi tərcümə olunan sözün əhəmiyyətinin bundan az olacağını gözləsin? “Hər bir fakt” “Allahın Kəlamında” “öz təsirinə” malikdir və peyğəmbərlik “quruluşuna”, eləcə də peyğəmbərliyin “icra olunduğu” zaman onun yerinə yetməsinə təsir göstərir.

“Görmə” sözünü səkkizinci fəsildə nəzərdən keçirməyə başlayarkən, Danielin şəhadətinə “aidiyyəti” olan bir “fakt” bundan ibarətdir ki, Daniel səkkiz, on üçüncü ayədəki suala: “İki min üç yüz günə qədər; o zaman məbəd təmizlənəcək,” — deyə cavab verən şəxs kim olmasındır.

Danielin səkkizinci fəslinə birbaşa “aidiyyəti” olan dörd həqiqət vardır ki, mən onlara toxunmaq niyyətindəyəm. Bunlardan biri budur ki, Ulay çayı görüntüsü axırxaman üçün bir peyğəmbərlik kimi müəyyən edilmişdir və o, həm də 1798-ci ildə “axır zamanda” “möhrü açılmış” Daniel kitabının “bilgi”nin simvoludur.

“Allahın Kəlamının çox daha yaxından öyrənilməsinə ehtiyac vardır. Xüsusilə Danielə və Vəhyə, işimizin tarixində indiyədək heç vaxt olmadığı qədər diqqət yetirilməlidir. Bəzi sahələrdə Roma hakimiyyəti və papalıq barədə daha az danışmalı ola bilərik, lakin Allahın Ruhunun ilhamı altında peyğəmbərlərin və həvarilərin yazdıqlarına diqqəti yönəltməliyik. Müqəddəs Ruh həm peyğəmbərliyin verilməsində, həm də təsvir olunan hadisələrdə hər şeyi elə yönəltdi ki, insan amili nəzərdən kənarda saxlanılsın, Məsihdə gizlənsin, göylərin Rəbbi Allah və Onun qanunu isə ucaldılsın.

“Daniel kitabını oxuyun. Orada təsvir olunan padşahlıqların tarixini nöqtə-nöqtə yada salın. Dövlət adamlarına, məclislərə, qüdrətli ordulara baxın və görün ki, Allah insanların təkəbbürünü necə alçaltdı və bəşəri izzəti torpağa necə sərdi. Yalnız Allah böyük kimi təqdim olunur. Peyğəmbərin görüntüsündə O, bir qüdrətli hökmdarı yıxıb başqasını ucaldarkən görünür. O, kainatın Hökmdarı, Öz əbədi padşahlığını qurmaq üzrə olan, Qədim Günlər, diri Allah, bütün hikmətin Mənbəyi, bu günün Hakimi, gələcəyin Aşkaredəni kimi vəhy olunur. Oxuyun və anlayın ki, insan öz canını puçluğa qaldırdıqda necə yoxsul, necə zəif, necə qısaömürlü, necə azgın, necə də suçludur.”

“Müqəddəs Ruh Yeşaya vasitəsilə diqqətin başlıca obyektı olaraq bizi Allaha, diri Allaha — Məsihdə aşkar olunmuş Allaha yönəldir. ‘Çünki bizə bir uşaq doğuldu, bizə bir Oğul verildi; hökmranlıq Onun çiyini üzərində olacaq; və Onun adı Möcüzəli, Müşavir, Qüdrətli Allah, Əbədi Ata, Sülh Hökmdarı adlandırılacaq’ [Yeşaya 9:6].”

“Danielin birbaşa Allahdan aldığı nur xüsusilə bu son günlər üçün verilmişdi. Onun Şınarın böyük çayları olan Ulay və Hiddekel sahillərində gördüyü görüntülər indi yerinə yetmə prosesindədir və əvvəlcədən xəbər verilmiş bütün hadisələr tezliklə baş verəcəkdir.

“Danielin peyğəmbərlikləri verildiyi zaman yəhudi xalqının vəziyyətini nəzərə alın. İsraililər əsirlikdə idilər, məbədləri dağıdılmış, məbəd xidməti dayandırılmışdı. Onların dini qurban

sisteminin mərasimləri üzərində cəmlənmişdi. Onlar həqiqi ibadətin ruhunu itirdikləri halda, zahiri formaları hər şeydən mühüm etmişdilər. Onların ibadətləri büt-pərəstliyin adət-ənənələri və tətbiqləri ilə pozulmuşdu və qurban mərasimlərini yerinə yetirərkən kölgədən mahiyyətə doğru baxmırdılar. Onlar insanların günahları üçün həqiqi təqdim olan Məsihi dərk etmirdilər. Rəbb xalqı əsirliyə aparmaq və məbəddəki xidmətləri dayandırmaq üçün fəaliyyət göstərdi ki, zahiri mərasimlər onların dininin bütün məcmusuna çevrilməsin. Onların prinsipləri və əməlləri büt-pərəstlikdən təmizlənməli idi. Ürək xidməti yenidən dirçəldilsin deyə, ayin xidməti dayandırıldı. Zahiri izzət götürüldü ki, ruhani olan aşkar edilsin.

“Əsirlikdə olduqları ölkədə xalq tövbə ilə Rəbbə yönəldicə, O, Özünü onlara zahir etdi. Onlar Onun hüsurunun zahiri təmsilindən məhrum idilər; lakin Salehlik Günəşinin parlaq şüaları onların zehninə və ürəklərinə saçdı. Öz alçaqlığı və sıxıntısı içində Allaha yalvardıqları zaman, Onun peyğəmbərlərinə gələcəyin hadisələrini açıb göstərən görüntülər verildi—Allahın xalqına zülm edənlərin devrilməsi, Xilaskarın gəlişi və əbədi Padşahlığın bərqərar olunması.” Manuscript Releases, cild 16, 333–335.

Ulai çayı ilə bağlı görüntünün axır günlər üçün verildiyi “faktı” tələb edir ki, peyğəmbərlik öyrənəni bu görüntüdə təmsil olunan hadisələr barədə əvvəlcədən bildirilmiş olanı anlamaq üçün səy göstərsin. Ulai çayı görüntüsü ilə əlaqəli peyğəmbərlik “məsələləri” “Müqəddəs Ruh” tərəfindən “həm peyğəmbərliyin verilməsində, həm də təsvir olunan hadisələrdə” “formalaşdırılmışdır.” Bir peyğəmbər görüntü qəbul edərkən onun başına gələnlər, eləcə də peyğəmbərin müəyyən etdiyi peyğəmbərlik hadisələri araşdırılmalıdır; bu biliklə ki, bunların hər ikisi axır günlərdə yerinə yetəcək olanın peyğəmbərlik təmsilidir. Əvvəlki keçid vurğulayır ki, Danielin “yeddi vaxt” əsarətində olduğunu dərk etməliyik.

Daniyel Vəhy on birin üç gün yarımliq dövrünün sonunda öz əsirliklərini dərk edən, sonra tövbə ilə Rəbbə üz tutan, Levililər iyirmi altıdakı duanı yerinə yetirən, qiymətlini alçaq olandan ayıran kəsləri təmsil edir; və sonra Rəbb Özünü onlara zahir etdikcə, səpələnmiş olanları toplamaq barədə verdiyi vədi yerinə yetirir. Beləliklə, onların “diqqətinin başlıca obyektı” “Məsihdə aşkar edilmiş Allah” olur.

Ulai çayı görüntüsünün “daşdığı məna” və bunun Məsih tərəfindən “tərtib edilmiş” peyğəmbərlik ismarıcının “quruluşu”na necə töhfə verdiyi — qısaca nəzərdən keçirdiyimiz ilk “fakt” budur; və gətirilən parça göstərir ki, əsas məqsədimiz “Məsihdə aşkar edilmiş” Allahın vəhyinə yönəlməlidir. Daniel kitabının səkkizinci fəslində Məsih, Yeşayanın Onu təqdim etdiyi kimi təqdim edilmir; o zaman Yeşaya bildirmişdi ki, Məsihin “adı Ecazkar, Müşavir, Qüdrətli Allah, Əbədi Ata, Sülh Rəhbəri çağırılacaq.” Daniel kitabının səkkizinci fəslində Allah Məsihdə Palmoni olaraq aşkar edilir; bu isə “Ecazkar Sayıcı” və ya “Sirlərin Sayıcısı” deməkdir.

Həmin “fakt” tələb edir ki, “Palmoni” adının “mənası” araşdırılsın, habelə həmin adın peyğəmbərliyin “quruluşu”na və “tərtibatı”na necə töhfə verdiyi müəyyən edilsin. Daniel kitabının səkkizinci fəslində tanınmalı olan üçüncü bir “fakt” isə budur ki, məhz həmin fəsildə Millerçi hərəkətinin mərkəzi etiqadi sütunu bəyan edilir. Millerin ən parlaq cəvahiratı on dördüncü ayədə tapılmışdı və biz indi yerinə yetirilməkdə olan Ulai çayı görüntüsü üzərində həmin “fakt”ın hansı “təsir”ə malik olduğunu anlamağa çalışmalıyıq.

Millerin yuxusunda tabut onun otağının mərkəzindəki masanın üzərinə qoyulduqda günəşin parlaqlığı ilə parlayırdı, lakin axır günlərdə tabut daha böyükdür və ilk dəfə Millerin masasının üzərinə qoyulduğu vaxt parladiğından on dəfə daha parlaq parlayır. Ulai çayı görüntüsünə, Millerçi hərəkətin mərkəzi sütununu da ehtiva edən həmin görüntüyə dair nə vardır ki, axır günlərdə o təlimin nurunu on dəfə artırır? Axır günlərdə, 1798-ci ildə son vaxtda aşkar edilməmiş olan nə aşkar edilir? Bacı Uaytın “indi yerinə yetmək prosesindədir” dediyi Ulai çayı görüntüsünün “hadisələri” hansılardır?

Əgər biz bu ilk üç həqiqəti açıqürəkliklə bir araya gətirsək (Ulai görüntüsü, Məsihin Palmoni və mərkəzi doktrinal sütun kimi aşkar edilməsi), onda Ulai çayı görüntüsünü araşdırmağımıza təsir edəcək sadə bir müddəanı qəbul etməyə hazır olmalıyıq. Bu birləşdirilmiş həqiqətlər görmək istəyənlərə bildirir ki, 1798-ci ildə möhürü açılmış xəbər “zamana asılmış” bir xəbər idi. Qabaqcadan bildirilmiş vaxt peyğəmbərliyi ünsürü olmadan Millerin xəbəri mövcud olmazdı.

Bu fəsilə aid olan dördüncü “fakt” budur ki, Millerçilər peyğəmbərlik zamanına əsaslanan bir xəbər təqdim etdilər. Bu faktı vurğulamaq üçün, on üçüncü və on dördüncü ayələrdə Allah Məsihdə Möcüzəli Sayıcı (Palmoni) kimi aşkar edildi. Görümün yalnız on dördüncü ayədəki iki min üç yüz günün sonu olaraq 22 oktyabr 1844-cü ili müəyyən etməkdən ibarət olduğu fikri, Allahın Məsih vasitəsilə Palmoni kimi aşkar edilməsinə soyuq su səpmək deməkdir.

Adventizmin ilahiyyatçıları, Adventizmin mərkəzi sütunu ilə bağlı həqiqətlərdən qaşınan qulaqlara malik savadsızların narahat olmamasını təmin edəcəyinə qərar verdikləri nağıllar xörəyinə istədikləri dadı qatmaq üçün, Daniel kitabının səkkizinci fəslinin on üçüncü ayəsindəki sualın əhəmiyyətini səylə dəfn etməyə çalışmışlar.

“Hamısından artıq Advent imanının həm təməli, həm də mərkəzi sütunu olmuş Müqəddəs Yazıdakı ayə bu bəyan idi: ‘İki min üç yüz axşamadək və səhərədək; sonra müqəddəs məkan təmizlənəcəkdir.’ [Daniel 8:14.] Bunlar Rəbbin tezliklə gəlişinə iman edən bütün möminlərə yaxşı tanış sözlər idi. Minlərlə insanın dilində bu peyğəmbərlik onların imanının şüarı kimi təkrar olunurdu. Hamı hiss edirdi ki, onların ən parlaq gözləntiləri və ən əziz ümidləri orada qabaqcadan xəbər verilmiş hadisələrdən asılıdır. Göstərilmişdi ki, bu peyğəmbərlik günləri 1844-cü ilin payızında başa çatır. Xristian aləminin qalan hissəsi ilə birlikdə Adventistlər də o zaman yerin, yaxud onun hansısa bir hissəsinin müqəddəs məkan olduğunu qəbul edirdilər. Onlar anlayırdılar ki, müqəddəs məkanın təmizlənməsi son böyük günün odları ilə yerin paklanmasıdır və bunun ikinci gəliş zamanı baş verəcəyi düşünülürdü. Buradan da Məsihin 1844-cü ildə yer üzünə qayıdacağı nəticəsi çıxarılmışdı.

“Lakin təyin olunmuş vaxt keçmişdi və Rəbb görünməmişdi. İmanlılar bilirdilər ki, Allahın Kəlamı puça çıxmaz; səhv, hökmən, onların peyğəmbərliyin yozumunda idi; bəs yanlışlıq harada idi? Çoxları düşünmədən çətinliyin düyününü belə kəsdiilər ki, 2300 günün 1844-cü ildə başa çatdığını inkar etdilər. Buna Məsihin onların Onu gözlədikləri vaxtda gəlməməsindən başqa heç bir səbəb göstərilə bilməzdi. Onlar belə mübahisə edirdilər ki, əgər peyğəmbərlik günləri 1844-cü ildə başa çatmış olsaydı, o zaman Məsih od vasitəsilə yerin təmizlənməsi ilə məbədi təmizləmək üçün qayıdardı; və madem ki, O gəlməmişdi, deməli, o günlər başa çata bilməzdi.”

“Bu nəticəni qəbul etmək peyğəmbərlik dövrlərinin əvvəlki hesablanmasından imtina etmək demək idi. 2300 günün, e.ə. 457-ci ilin payızında, Artaxerxsin Yerusəlimin bərpası və yenidən qurulması barədə fərmanının qüvvəyə mindiyi vaxtdan başladığı müəyyən edilmişdi. Bu başlanğıc nöqtəsini əsas götürərək, Daniel 9:25–27-də həmin dövrün izahında qabaqcadan deyilmiş bütün hadisələrin tətbiqində tam bir ahəng mövcud idi. Altmış doqquz həftə, yəni 2300 ilin ilk 483 ili, Məsihə, Məsh Olunmuş qədər çatmalı idi; və Məsihin vəftizi və Müqəddəs Ruh tərəfindən məsh olunması, b.e. 27-ci ildə, bu göstərilən tələbi tam dəqiqliklə yerinə yetirdi. Yetmişinci həftənin ortasında Məsih kəsilib götürülməli idi. Öz vəftizindən üç il yarım sonra, Məsih b.e. 31-ci ilin yazında çarmıxa çəkildi. Yetmiş həftə, yaxud 490 il, xüsusilə yəhudilərə aid olmalı idi. Bu dövrün sonunda, həmin xalq, Onun şagirdlərinə edilən təqiblə Məsihi rədd etdiyini möhürlədi və həvarilər b.e. 34-cü ildə başqa millətlərə yönəldilər. Beləliklə, 2300 ilin ilk 490 ili başa çatdıqdan sonra, 1810 il qalırdı. B.e. 34-cü ildən etibarən 1810 il 1844-cü ilə qədər uzanır. Mələk dedi: ‘O zaman məbəəd təmizlənəcək.’ Peyğəmbərliyin bütün əvvəlki xüsusiyyətləri təyin olunmuş vaxtda şübhəsiz yerinə yetmişdi. Bu hesablamaya görə, hər şey aydın və ahəngdar idi; yalnız 1844-cü ildə məbədin təmizlənməsinə uyğun gələn hər hansı bir hadisənin baş verdiyi görünmürdü. Günlərin həmin vaxtda başa çatdığını inkar etmək bütün məsələni qarışıqlığa salmaq və peyğəmbərliyin danılmaz yerinə yetmələri ilə təsbit olunmuş mövqelərdən imtina etmək demək idi.”

“Lakin Allah Öz xalqını böyük Advent hərəkətində yönəltmişdi; Onun qüdrəti və izzəti bu işə müşayiət etmişdi və O, onun qaranlıq və məyusluq içində sona çatmasına, yalançı və fanatik bir coşqu kimi qınanmasına yol verməyəcəkdi. O, Öz sözünün şübhə və qeyri-müəyyənlik içində qalmasına icazə verməyəcəkdi. Hərçənd çoxları peyğəmbərlik dövrlərinə dair əvvəlki hesablamalarından əl çəkib, buna əsaslanan hərəkətin düzgünlüyünü inkar etdilsə də, başqaları Müqəddəs Yazılar və Allahın Ruhunun şəhadəti ilə dəstəklənən iman və təcrübə nöqtələrindən imtina etmək istəmirdilər. Onlar inanırdılar ki, peyğəmbərlikləri araşdırarkən möhkəm təfsir prinsipləri qəbul etmişlər və artıq əldə olunmuş həqiqətlərdən möhkəm yapışmaq, habelə Müqəddəs Kitabı eyni qaydada araşdırmağa davam etmək onların vəzifəsidir. Ciddi dua ilə onlar öz mövqelərinə yenidən baxdılar və səhvlərini aşkar etmək üçün Müqəddəs Yazıları tədqiq etdilər. Peyğəmbərlik dövrlərinə dair hesablamalarında heç bir xəta görə bilmədikləri üçün, onlar məbədxana mövzusunı daha yaxından araşdırmağa yönəldildilər.” The Great Controversy, 409, 410.

Ulai çayı görüntüsünün müəyyənləşdirildiyi həmin keçiddə Bacı Uayt tərəfindən bizə bildirilib ki, “Allah Kəlamının daha çox yaxından araşdırılmasına ehtiyac vardır.” İlahiyyatçılar “Böyük Mübarizə”dən əvvəlki keçiddə “peyğəmbərlik dövrləri” mövzusunı elə təqdim edəcəklər ki, guysa Bacı Uaytın şərhini məhdudlaşdırdığı “peyğəmbərlik dövrləri” iki min üç yüz illik peyğəmbərlik daxilində təmsil olunan beş peyğəmbərlikdir. Axı, onların iddiasına görə, həmin peyğəmbərliklərdən dördünə keçiddə xüsusi olaraq toxunulur. Lakin mövzunun “daha çox yaxından araşdırılması” göstərir ki, Bacı Uaytın yazılarında cəm halda işlədilən “peyğəmbərlik dövrləri” ifadəsi daha dəqiq olaraq 22 oktyabr 1844-cü ildə yerinə yetməli olan iki peyğəmbərliyə aiddir.

Qabrielin Daniel üçün müəyyən etdiyi və iki min üç yüz ilin tərkib hissəsi olan beş xüsusi zaman peyğəmbərliyi vardır. Birincisi qırx doqquz ili göstərir; həmin vaxt “küçələr və divarlar çətin

zamanlarda tikiləcəkdi.” İkincisi, e.ə. 457-ci il olan başlanğıc nöqtəsindən dörd yüz səksən üç il sonra Məsihin vəftizi idi. Üçüncüsü Onun çarmıxa çəkilməsi idi; dördüncüsü isə, xüsusilə yəhudi milləti üçün ayrılmış dörd yüz doxsan ilin sonunda Müjdənin başqa millətlərə çatacağını göstərirdi; beşinci və yalnız beşinci zaman peyğəmbərliyi isə 22 oktyabr 1844-cü ildə başa çatdı. Əvvəlki dörd zaman peyğəmbərliyi 1844-cü ildən xeyli əvvəl sona çatmışdı. Belə isə, Sister White 1844-cü ildə sona çatmalı olan “peyğəmbərlik dövrləri” ifadəsini cəm halda işlədərkən əslində nəyi nəzərdə tutur?

Millerçilərin ilk məyusluğuna toxunaraq, o, həmin sualın cavabını müəyyənləşdirir:

“Mən Allahın xalqını sevincli intizar içində, öz Rəbbini gözləyən gördüm. Lakin Allah onları sınağa məqsəd qoymuşdu. Onun əli peyğəmbərlik dövrlərinin hesablanmasındakı bir yanlışlığı ötürmüşdü. Öz Rəbbini gözləyənlər bu yanlışlığı aşkar etmədilər, vaxta qarşı çıxan ən bilikli adamlar da onu görə bilmədilər. Allah Öz xalqının bir məyusluqla qarşılaşmasını məqsəd qoymuşdu. Vaxt keçdi, və Öz Xilaskarını sevincli intizarla gözləmiş olanlar kədərli və ruhdan düşmüş oldular; halbuki İsanın zühurunu sevməyən, lakin xəbəri qorxu ilə qəbul edənlər, Onun gözlənilən vaxtda gəlmədiyinə sevinclilər. Onların etirafı nə ürəyə təsir etmiş, nə də həyatı paklaşdırmışdı. Vaxtın keçməsi belə ürəkləri aşkara çıxarmaq üçün çox münasib hesablanmışdı. Həqiqətən də Öz Xilaskarının zühurunu sevən kədərli, məyus olanları məsxərəyə qoyub lağa qoymağa ilk dönənlər məhz onlar oldular. Mən Allahın hikmətini gördüm: O, Öz xalqını sınaq və sınaq saatında geri çəkilib dönəcək olanları aşkara çıxarmaq üçün onlara dərin bir imtahan verirdi.”

“İsa və bütün səmavi qoşun canlarının sevdidi Kəsi görməyi şirin bir intizarla arzulamış olanlara şəfqət və məhəbbətlə baxırdı. Mələklər onların ətrafında dolaşır, sınaq saatında onları möhkəmləndirirdilər. Səmavi xəbəri qəbul etməyə etina etməmiş olanlar zülmət içində qaldılar və Allahın onlara qarşı qəzəbi alovlandı, çünki O, göydən onlara göndərdiyi nuru qəbul etmək istəmədilər. Rəbblərinin nə üçün gəlmədiyini anlaya bilməyən o sadıq, məyus kəslər zülmət içində buraxılmadılar. Onlar yenidən peyğəmbərlik dövrlərini araşdırmaq üçün Müqəddəs Kitablarına yönəldildilər. Rəbbin əli rəqəmlərin üzərindən götürüldü və yanlışlıq izah edildi. Onlar gördülər ki, peyğəmbərlik dövrləri 1844-cü ilə qədər uzanır və peyğəmbərlik dövrlərinin 1843-cü ildə başa çatdığını göstərmək üçün təqdim etdikləri həmin dəlil onların 1844-cü ildə sona yetəcəyini sübut edirdi.” Early Writings, 235–237.

“Peyğəmbərlik dövrləri” əvvəlcə Millerçilərin 1843-cü ilə qədər uzandığına inandıqları, lakin əslində “1844-cü ilə qədər uzanan” “peyğəmbərlik dövrləri” idi. 1844-cü ilə qədər uzanan “peyğəmbərlik dövrləri” üç peyğəmbərlik dövrü idi” və bunların hamısı Habaqqunun cədvəllərində göstərilmişdir. Bu üç dövrdən biri sadəcə 1844-cü ilə “toxunur”, digər ikisi isə 22 oktyabr 1844-cü ilə qədər uzanır. Min üç yüz otuz beş gün məhz 1844-cü ilin ilk gününə qədər uzanırdı; həmin vaxt Millerçilərin ilk məyusluğu baş verdi və həm Habaqquq kitabının ikinci fəslindəki, həm də Matta iyirmi beşdəki on qız məsəlindəki gecikmə vaxtı başladı.

Danielın səkkizinci fəslinin on dördüncü ayəsində qeyd olunan iki min üç yüz gün 22 oktyabr 1844-cü ilə çatdı və Yəhudanın cənub padşahlığına qarşı olan “yeddi vaxt”ın iki min beş yüz iyirmi ili də elə həmin vaxt sona çatdı. Palmoni Daniel 8-in on üçüncü ayəsində özünü Ecəzkar

Sayıcı kimi təqdim edir və bundan sonra onun ortaya qoyduğu peyğəmbərlik “quruluşu” və “nizamı” ən azı bir-biri ilə əlaqəli on zaman peyğəmbərliyini əhatə edirdi.

Növbəti məqalədə bu həqiqətləri daha ətraflı nəzərdən keçirməyə başlayacağıq.

Məsihi dünyaya elə bir dərs verdi ki, o, ağla və cana həkk olunmalıdır. “Əbədi həyat budur,” — dedi O, — “Səni, yeganə həqiqi Allahı və göndərdiyin İsa Məsihi tanısınlar.” Lakin Şeytan insan zəkaları üzərində işləyərək deyir: Bunu və ya onu et, və siz allahlar kimi olarsınız. O, aldadıcı mühakimələrlə Adəm ilə Həvvanı Allahın sözünə şübhə etməyə sövq etdi və onun yerinə, günahə və itaətsizliyə aparan bir nəzəriyyəni qoydu. Onun sofizmi bu gün də Edendə etdiyi işi görməkdədir. Məsihi dünyamıza gəldikdə, Öz kilsəsinin təməli olaraq təvazökar balıqçıları seçdi. Bu şagirdlərə O, Öz Padşahlığının və missiyasının mahiyyətini izah etməyə çalışdı. Lakin onların məhdud qavrayışı Ona bir məhdudiyyət qoyurdu. Onlar mirzələrin və fariseylərin sözlərini qəbul etməkdə idilər; buna görə də inandıqlarının çoxu həqiqətə uyğun deyildi. Və Məsihin onlara deyəsi çox sözü olsa da, O, onlara çatdırmağı arzuladığı şeylərin çoxunu onlar eşitməyə qadir deyildilər.

“Məsihi bu dövrün dinçi adamlarını elə yanlış düşüncələrlə dolu görür ki, onların zehmində həqiqət üçün heç bir yer qalmamışdır. Verilən təhsillə müəllimlər imansız müəlliflərin fikirlərini qarışdırırlar. Beləliklə, onlar gənclərin zehninə əlaqə toxumu səpmişlər. Onlar elə fikirlər ifadə edirlər ki, bunlar nə gənclərə, nə də yaşlılara təqdim edilməməlidir; heç vaxt düşünməzlər ki, onlar necə bir toxum səpirlər və bunun nəticəsi olaraq hansı məhsulu biçmək məcburiyyətində qalacaqlar.” Review and Herald, 3 iyul 1900.